

& sic quousque reponat recursus locum habet.

- 55 Si enim aliter dici posset, sequeretur, quod delatio quæ per Senatum fieri iubetur ad fauorem oppressi, ut abdicata à se per eam iurisdictione, non deueniat ad attentata, illaque reponat: in eius damnum retorqueretur, & contrarium effectum operaretur; imò potius delatio ipsa deseruiret, ut posset securè attentare absque metu, & spe Regij recursus, sicque inductum ad omnem finem contrarium effectum operaretur, *iuxta l. quod fauor. Cod. de legib.* hac enim fraudis via aperta, assidue ea possent vti iudices Ecclesiastici, scilicet; deferendo appellationi, ut sine impedimento possent securi deuenire ad suæ sententiæ executionem, & foret verbis, non rebus legem imponere, cui locus dandus non est, nec via fraudibus apertienda, cum potius hoc casu, quando post appellationem admissam, & delatam iudex attentauit, longè maior violentia fit, quia duplici via eius est suspensa iurisdictione, tum iuris dispositione *ex l. 1. ff. nihil nouari appell. pendens.* tunc ex potentia delationis, per quam omnimodam à se abdicauit iurisdictionem, etiam si aliàs ipse licetè potuisset, in causa procedere *cap. cum appellationib. friuol. de appellat. libr. 6.* & quæ nos infra 3. part. cap. 17. & cap. 18. per totum, & alibi passim, ergo multo fortius hoc casu locus est Regio recursum, quia per attentata, & vltiorem processum, quantum in se est certat de reuocanda delatione per contrarium actum, *iuxta l. quod iussit ff. de re iud. cap. cum cessante de appellat.* prout dicimus de iudice, qui post conclusionem in causa recepit testes, vel post actum contrarium exceptioni, ut videatur contra illam pronuntiare tacitè, & similibus.
- 57 Sequerentur inde insuper duo absurda, primum quod postquam vigore Regiæ prouisionis detulit appellationi, non teneretur reponere, tum quia vis sola diceretur consistere in delatione negata, tum etiam quia postquam detulit, non habet iurisdictionem ad reponendum. de quo nos latius egimus supra cap. 3. a princ.
- 58 Deinde quia si per solam denegatam delationem datur recursus ad Regem, ex eo, quia per illam timetur, ne deueniat iudex ad violentiam, & sic ad executionem, & attentata, quod est finis Regiæ protectionis, & sic propter illa & eius causa, multo magis debet concedi ipsi attentato, & executioni, quia causa magis influit, & operatur in se ipsa, quam in causato, *l. si non sint clauis 2. §. perueniamus ff. de auro & argento legat. l. nauis omnis in 1. respons. ff. ad l. Rhodi.*

de pact. l. tempus 29. ff. de re iud. omne enim ius potentius operatur in causa, quam in causato, *Castren. consil. 129. volum. 1.* vbi allegat *l. digna vox Cod. de leg. Felin. in cap. auditus num. 20. de prescrip. decif. Genu. 128. num. 2.* Doctissimus (omni laude, & honorabili præmio dignissimus Regius Senator in Gallico Senatu) Perez de Lar. *in signi suo tractatu de annuer. & capell. lib. 1. cap. 2. §. 4. a numer. 2. cum seqq.* & vltius quod hic Regius recursus in propulsanda violentia duo copulatiuè iubet iudici opprimenti fienda, ut scilicet; deferat, & reponat, & sic non sufficit vnam tantum partem adimplere, sed requirit concursum copulatorum *l. si heredi plures ff. de condit. institut. Thesaur. decif. 189. num. 1. Moron. in tract. de pace quest. 447. num. 1. & 2. fol. 330. Felin. in cap. 2. num. 32. in versiculo copula de rescript. Mandos. in gloss. facult. §. ac etiam in verb. pro tempore fol. 247. volum. 1. Plot. de in litem iuran. §. 6. numer. 33. folio 84.* quare concludendum est, quod quantumuis iudex detulerit, si tamen vel ante delationem attentauerit, vel post delationem, & nolit reponere, licetè & absque dubio poterit recurri ad Regia pratoria suprema, pro tollenda violentia. hoc modo conuenerit, ut cum legitime appellasset, nolit iudex deferre, & ad vltiorem attentando violenter procedit, datur ordinaria, qua dicitur, *que otorgue y reponga,* si ipse respondeat, se detulisse, & nolit reponere, debet acta omninò remittere, vel erit conquesto in Senatu iterum danda secunda iussio, ut reponat cum effectu, sicut in ordinaria continetur, & ita communiter vtitur, & practicatur apud omnia Regia pratoria. & alia etiam via poterit ad Senatum recurri, scilicet; comparando coram iudice Ecclesiastico, & ratificata priori appellatione, nouiter etiam toto à processu, & attentato appellare, & adducto processu ad Senatum per viam violentiæ, totum reponi, mandat, quia cum sint facta tempore, quo ipse appellans potuit, appellare à primo actu iudicis, totum ut nullum venit in repositione, prout alibi dixi.

Er dum hæc typis dabantur, perlegi Ceuall. *in commun. contra commun. tom. 4. §. 897. num. 902. fol. 166.* qui in hæc inquit: Quam violentiam cum ipsa consistat in exequendo appellatione remota, non verò in exequendo appellatione admissa, à qua assertionem cauendum est, quia intolerabilia duo in se vitia includit, vulgatissimo stylo, & praxi, nec non iuris dispositioni repugnantia. alterum dum dicit, quod violentia consistit in exequendo appellatione remota, quasi dicat, quod sola appellationis denegata delatio, non existente, nec sequuta executione,

quitione, non poterit habere locum hæc cognitio per viam violentiæ: quod quam ingens sit absurdum, euidenter probauimus à principio huius capituli.

- 62 Imò & ipse ex ipso conuincitur, dum in eadem q. 897. num. 464. sequutus Gondizal. de Paz *in prax. 1. part. 1. tom. 1. temp. num. 34.* quod locum habet hic recursus, & potest, quando timetur de executione, & violentia iudicis Ecclesiastici, eo vti, antequam grauetur, & quærimoniæ libello in Senatu præsentato postulare ordinariam, ut iudex deferat, & reponat, ex eo, quia melius est ante tempus recurrere, quam post causam vulneratam remedium querere, *iuxta l. 1. Cod. quando liceat sine iudicio se vind. de quo nos alibi latius diximus supra cap. 2. à numero 75.* quod quidem in fortioribus terminis procedit.

- 63 Secundum autem dum dicit è conuerso, quod violentia non consistit in executione appellatione admissa, quasi dicat, quod dum iudex admiserit appellationem, & ei detulerit, licetè exequatur sententiam suam, non erit locus recursum, quia violentia non adest. quod quantum à veritate, & à praxi frequenti aberrauerit, hætenus docuimus. quia, quando detulerit, maior violentia adest, si attentauerit; quia maiorem iurisdictionis defectum habet, cum per delationem omnimodam à se abdicauit iurisdictionem, & hæc attende.

- 64 Aduerte denique, aliquando ad tribunalia exportari appellationem legitimam à iudice interpositam cum processu, cui ipse iudex respondit, auditur, quantum de iure locus est, & aliqui putarunt, hoc esse idem, quod dicere, defero, si & in quantum, &c. sed decipiuntur, quia hæc clarè admittit secundum iuris dispositionem, illa autem sub verbis ambiguis potius reicere intelligitur, ac propterea quoad violentiam tollendam, de ea iudicandum erit, ac si negauerit, & sic communiter practicantur in supremis tribunalibus, cum vigore ordinariæ, cui ipse responderi tenetur, animum suum detegit, & declarat, de quo senserit, an deferat, vel non. & sic quod ad hunc effectum inuocandi auxilium Regium, sufficit dicto modo respondisse.

- 65 Aliquando etiam appellans nimis prope- re, & ante tempus præcurrit ad Regiam protectionem, dum legitime appellat à iudicis sententia, tamen præsentato coram iudice appellationis libello, nihil illi responderi iudex, & postmodum viso in tribunali, solet declarari, *que por agora no haze fuerça, y se le remite.* sed tu aduerte, quod hoc decreti genus tunc procedet, quando iudex prou-

sioni ordinariæ simpliciter dixit, quod intemerat tabellioni, ut mittat processum. ac si respondit appellationem non esse legitimam, & minus dignam delationis, vel quod non potest illi deferre, tunc sine dubio de ea 66 responsione iudicandum erit, ac si à principio delationem denegasset, ac ideo in Senatu idem attendendum est, ut directò discernatur, an violentia adit, vel non, secundum quæ per actorum inspectionem repererint appellationem esse, vel non esse legitimam.

CAPVT VII.

Regia intimata ordinaria, & pendente recursum ad Regem; an iudex Ecclesiasticus superledere teneatur, ita ut interim ab eo gesta nulla, & attentata dicantur. & an termini interdum suspendantur, in quo quid censuerit Rota refertur.

SVMMARIVM.

Superledere tenetur iudex interim, dum articulus incidens terminatur ab alio iudice, cui cognitio competit. n. 1.

Principe apponente manum in causa, iudex inferior debet superledere, alias attentat. n. 2. l. 36. titul. 5. lib. 2. recop. ibi, para que el proceda, &c. acutè ponderatur. n. 3.

Recursum ad Regem pendente, iudicem non posse ad executionem procedere sententiæ, qui tenent. n. 4. 11. & 44.

Quod maxime procedit, quando recursum intimatus est parti, & super eo citata. n. 5. & à num. 44.

Processus originalis exportatio ad Senatum, fit ad eius instructionem, & informationem. n. 6.

Relatione ad Principem pendente, an interim gesta per inferiorem nulla dicantur. n. 7.

Affertione Orestiani Pedem. dicentis in hoc recursum suspendi iudicis iurisdictionem, nunquam fuisse ablatam. n. 8.

Ceuallus opinio refertur assertentis pendente recursum ad Regem, & facta ordinariæ intimatione, attentatum esse, & nullum factum à iudice Ecclesiastico. n. 9. & à n. 51.

Recursum ad Regem pendente, & intimata ordinaria, non esse nulla, & attentata quæ gerit iudex Ecclesiasticus, veriore, & receptiorem opinionem esse clarè ostenditur. num. 10. & num. 44.

Recursum pendente ad iudicem, non impedit executionem sententiæ, nec causat attentata. num.

Recurfus ad Regem, & supplicatio à pari procedunt, & pariter in utroque inferioris non suspenditur iurisdictionio, sed licet exequitur. num. 12.

Recurfus, quando prouenit ex suprema iurisdictione, si non suspendit iurisdictionem inferioris; ergo multo minus quando extrajudicialiter protegit per viam defensionis naturalis. n. 13.

Querela ad Principem pendente pro tollenda iniustitia, iurisdictionio inferioris non suspenditur, quominus ad executionem procedat. n. 14.

Querela, & actio nullitatis à pari procedunt, & neutra suspendit sententia executionem. num. 15.

Recurfus ad Principem non censetur prohibitus, ubi prohibetur appellatio. n. 16.

Recurfus pro tollenda violentia est quid distinctum, & omnino separatum à iniustitia causae principalis. n. 17.

Iurisdictionis ad suspensionem nullus actus fortior appellatio. n. 18.

Appellatio, ubi extrajudicialiter apponitur, suspensiuo effectu caret. n. 19.

Recurfus ad Regem totus est extrajudicialis, absque spe ut aliqua via possit fieri iudicialis. num. 20.

Recurfus pendente ad Regem si gesta à iudice forent attentata, Senatus ante actorem inspectionem super articulo violentiae, reuocaret. num. 21.

Recurfus ad Regem pendente gesta insunt in articulo principali violentiae, de quibus pariter iudicatur, ac de gestis ante ordinariae intimationem. num. 22.

Reuocatio eorum, quae geruntur post ordinariae intimationem; pendet à futuro euentu, & sic regulatur à iustificatione appellantis. n. 23. & seqq.

Gesta post appellationem ex natura ipsius dicuntur prouenire, & eorum reuocatio pendet à futuro euentu. n. 25. vide ibi.

Incertitudo, quae verificari, & declarari potest ex futuro euentu, suscipitur. n. 26.

De attentatis gestis interim dum disceptatur, an appellatio sit admittenda, vel non, idem iudicatur, ac de ceteris. n. 27.

Recurfus pendente ad Regem, gesta si fuissent nulla, etiam quolibet decreto Regio lato, remanent nulla. n. 28.

Attentata durant etiam post appellationis desertionem, aut illius renuntiationem tactam, vel expressam. n. 29.

Decretum violentiae non facit instantiam quominus iudex superior de appellationis admisione, vel non admisione cognoscat. n. 30.

Decretum violentiae articuli inferioris, cum eius virtute deferendo abdicauit à se iurisdictionem. n. 31.

Acta recurfu pendente ad Regem, si fuissent nulla, siue Senatus, siue superior Ecclesiasticus responderet semper, quod tamen haecenus nec auditum, nec practicum est, sed pendet à determinatione articuli violentiae. n. 32.

Ordinaria intimata prouisione, an iudex Ecclesiasticus possit taxare expensas, in quibus reum condemnauit. n. 33.

Ordinaria intimata, iudex Ecclesiasticus licet de rigore iuris non teneatur super sedere; tamen ex urbanitate ob decorem debitum tanta maiestati, tenetur. n. 34.

Recurfu pendente ad Regem, gesta licet vitio attentatorum non subiacent, nec annullentur, tamen nullari solet iudex ob eius irreuerentiam. n. 35.

Pendente recurfu, & actis originaliter transportatis ad Senatum, si iudex actum gerat, requirentem causae cognitionem, nullus erit, non ex capite pendens recurfus; sed defectu causae cognitionis. n. 36.

Qui comprehenditur sub repositione vigore decreti violentiae postea lat. n. 37.

Recurfu pendente, & actis ad Senatum transportatis, si iudex procedat ad actum requirentem causae cognitionem, quo consulatur litigans, si Senatus decreuerit super articulo violentiae illam non fecisse iudicem. n. 38.

l. Regia 36. tit. 5. lib. 2. recop. ibi, remitan luego, &c. para que el proceda, mirabiliter interpretatur, & ponderatur. n. 39. & 43.

Recurfu pendente ad Regem actis traductis deferitur iurisdictionis exercitium, non iure operante, sed accidentia facti. n. 40.

Recurfus ad Regem non est articulus praedictialis causa principali, sed favorabilis ad eius faciliorem expeditionem. n. 41.

Auocatione Principis iurisdictionio tollitur. n. 42. l. 36. tit. 5. lib. 2. ibi, para que el proceda, vltimus interpretatur. n. 43.

Recurfu pendente ad Regem non suspendit iurisdictionem; veriorum esse opinionem. n. 44.

Recurfus ad Regem super iniustitia sui primae naturae attentata, non facit licem. n. 45.

Attentata regulariter non dantur sine lite. num. 46.

Recurfus ob iniustitiam natura alteratur per citationem, quia efficitur lis. n. 47.

Recurfus violentiae quomodolibet varietur, etiam per intimationem ordinariae (quae non est citatio) nullatenus potest effici iudicialis. num. 48.

Processus remissio ad Senatum nullatenus adaptatur naturae relationis factae per inferiorem Principi. n. 49.

Relatione pendente ad Regem, non suspendit referentis iurisdictionem, patrio iure inductum est, nisi Princeps expresse dicat. n. 50.

Cenallus asserens intimata ordinaria, & pendente

dente recurfu ad Regem, esse multa gesta per Ecclesiasticum, reprehenditur. n. 51. & seqq.

Recurfus ad Regem ob iniustitiam fundatur in circumuentione aduersarij, recurfus vero violentiae in vii oppressione iudicis. n. 52.

Recurfus ad Regem ob iniustitiam reuideretur ex nouis productionibus, & nouiter deductis actis, at recurfus violentiae ex eorumdem inspectione duntaxat nullis alijs admittis. n. 53.

Recurfus ob iniustitiam, licet citatione sequuta, efficitur iudicialis, recurfus autem violentiae nihil unquam iudicialitatis recipit, nec potest. n. 54.

Recurfus ob iniustitiam prouenit ex potentia supremae iurisdictionis, recurfus violentiae ex potestate politica, & economica absque vestigio iurisdictionis. n. 55.

Recurfus ob iniustitiam proponendus est intra terminum ad appellandum (iuxta unam opinionem) recurfus violentiae nullo termino circumscriptus reperitur. n. 56.

Cenallus sibi contrarius, & varius notatur. n. 57.

Terminus parti à iure vel iudice assignatus ad aliquod gerendum, non currit pendente recurfu ad Regem. n. 58.

Terminus parti vel iudici non currit dum disceptatur super aliquo articulo. n. 59.

Terminus non currit appellanti dum disceptatur, an appellatio sit nulla. n. 60.

Terminus nouem dierum, ad retrahendum rem patrimonialem, non currit durante disceptatione super venditione. n. 61.

Terminus decem dierum ad appellandum non currit dum disceptatur de nullitate appellationis proposita. n. 62.

Maxime si nullitas prouenit ex attentatis. n. 63.

Dilationes duae prouenientes ex eodem fonte diuersis causis ad inuicem, non confunduntur, sed successiue utraque operatur. n. 64.

Impedito agere non currit terminus. n. 65.

Terminus conficiendi inventarium non currit impedito. n. 66.

Impedimentum excusat à poena, contumacia, desertione, solutione canonis, & ab obligatione accedendi ad Consilium. n. 67.

Propter impedimentum receditur à forma. n. 68.

Impeditio de facto iudicis non currit tempus. n. 69.

Impedimentum proueniens ex facto Principis excusat. n. 70.

Violentia excusat à temporis cursu vim passio. n. 71.

Terminus non currere pendente recurfu ad Regem consilium, expresse terminauit Rota Romana. n. 72.

Impedimentum ob recursum ad Regem euadens est, & patens ex actis, quantum tempus durauerit. n. 73.

Cenallus opinio reprobatu asserentis ut terminus

suspensus per Regium recursum, iterum sit parti intimandus, ut de nouo currat. n. 74.

Terminus remanet suspensus in hoc statu, quo superuenit impedimentum, & tantum temporis suppletur, quantum abstulit impedimentum. n. 75.

Terminus informationis in via executiua suspenditur ex impedimento partis, quo sublato alius suppletur, quantum abstulit impedimentum. n. 76.

VA M ingentem, & inextricabilem difficultatem includat haec questio, ex virtutibusque partis fundamentis apparebit. Et pro affirmatiua, ut postquam iudici Ecclesiastico sit intimata prouiso, & in Senatu Regio pendeat recurfus, ut debeat in causa super sedere, ita ut nulla, & attentata omnia ab eo gesta dicantur; probatur Primò, quando pro articulo decernendo, & determinando incidente in discursu alicuius causae, sit recurrendum ad alium diuersum iudicem, in tantum debet, in principali super sedere, ut interim omnia gesta ut nulla, & attentata reuocentur, text. est in cap. lator cum concordantibus, & quae ibi communiter Doctores, qui filij sint legitimi, ergo pariter, & eodem modo dum recurratur ad Regem per viam recurfus, cuius est violentiae cognitio, & proprium officium; iudex non debet procedere absque reatu attentati.

Secundò probatur, quia quando Princeps apponit manus suas in aliqua causa, iudex, qui de ea cognoscebat, ad eò debet super sedere; ut gesta nulla sint, & attentata, text. est in cap. ut nostram de appellat. text. in cap. pastoralis de off. deleg. latissime comprobatur, & prosequitur (ut in vno plures referam) Lancelo. Rober. de attent. 2. pari. cap. 10. à prin. sed Princeps supremus ubi adest violentia iudicis, interponit suum brachium, & Regiam manum pro illa tollenda, & propulsanda, ergo interim gesta nulla dicenda sunt.

Tertiò, & pro hac parte expendo l. 36. 3. tit. 5. lib. 2. recop. in fin. qua videtur probari, ut iudex Ecclesiasticus interdum debeat super sedere ibi, si per el dicho processo paresciere la dicha appellacion noser iusta, y legitimamente interpuesta, remitan luego el tal processo al juez Ecclesiastico, &c. para que el proceda, y haga iusticia. quae verba indicant manifeste, ut interim ligatas habeat manus, & illi erat impedimentum appositum per recursum pendentiam, ne posset in causa procedere, donec sibi remittatur.

Quartò fortiter vrget, nam recurfu ad Regem pendente, iudicis iurisdictionio suspensa remanet, qui quidem in causa, & sententia

tix exequutione quiescere, & superfedere, debet, ac si fuisset appellatio, docet Bald. in cap. *ancimus sub numer. 3. quo tempore miles inuest. petere deb. in visibus fundorum.* cuius opinionis videtur etiam esse Menoch. de arbit. iudi. lib. 1. quest. 7. numer. 18. & videtur etiam subscripsisse Cephal. in consil. 180. incipit anno num. 19. lib. 2. Afflict. decis. 231. & decis. 348. numer. 8. & 9. Caravita super Ritu magna Curie 252. n. 5. quod maximè procedit, quando ipse recursus ad Regem fuit parti intimatus, vel pars super eo citata, ita tradit Franc. Marc. in questio. Delphinal. 83. num. 2. ergo cum recursus ad Regem sui natura suspendat iurisdictionem iudicis, præcipuè facta illi intimatione prouisionis ordinariæ, è curia emanata, debet præcisè in causa superfedere.

Quintò ulterius probatur, nam illa actorum originalium remissio, & exportatio ad Curiam Regiam, facta per iudicem Ecclesiasticum, postquam sibi est intimata ordinaria, qua continetur, vt videat, si appellatio est legitima, & illi deferat: quid aliud est, nisi quædam relatio, & informatio facta ab ipso iudice, vt Curia instruat de natura, & qualitate appellationis, & videat ex eisdem, se iuste recufasse delationem, sed sic est, quod relatione ad Principem pendente, omnia gesta dicuntur nulla, & attentata, vt late per Lancel. de attent. 2. part. cap. 8. relatione pendente folio 163. ergo in nostro casu data paritate rationis, debent interim ab Ecclesiastico iudice facta attentata iudicari.

Sextò, & pro hac parte facit in terminis doctrina Octauia. in decis. Pedem. 30. num. 18. ad fin. dicentis, in hoc recursu iudicis Ecclesiastici esse dilatam iurisdictionem, licet non ablatam, quia quod differtur non aufertur, ex l. quoties Cod. de precib. Imperatori offeren.

Et hanc partem auidacter tenet Ceual. nulla ferè adducta ratione, fundamento, nec autoritate (quem multo post hæc scripta vidi) in cognitione per viam violent. 2. part. quest. 14. à n. 42. præcipuè num. fin. fol. 168. cuius hæc sunt verba: Ex qua resolutione colligitur in practica. circa cognitionem per viam violent. que despues de notificada al juez Ecclesiastico o seglar la prouision Real de fuerça, no pueden, innovar en la causa ni hazer autos en ella, y todo lo que se innovare, pendente recursu, & facta notificatione, sera nullo. idem etiam, & iterum repetere inuenio in gloss. 9. num. 9. fol. 91. ibi, Aduerte tamen quòd pendente recursu ad Regia tribunalia, non est innovandum per iudicem ordinarium Ecclesiasticum, vt tradit Francif. Mar. decis. 83. n. 1. quem nos citauimus supra in 4. fundam.

Ex quibus quidem vrgentibus fundamentis fatis comprobata videtur hæc pars affirmatiua, ita vt ab ea non videatur recedendum. vide infra à num. 5. i. cum seqq.

Sed iis, & aliis non obstantibus, contrariam sententiam, & opinionem veriozem esse, & de iure probabiliorem, nec non communi vsu, & praxi, vniformique Senatorum, & aduocatorum calculo receptam, & vt securiorem, certiorèmq; complexam esse, vt scilicet; intimata ordinaria, & pendente recursu ad Regem, non sint nulla, & attentata, quæ gerit iudex Ecclesiasticus, quæ quidem iuridicis, veris, & fortissimis fundamentis fulcitur. Primò, quia pendente recursu ad Regem, iurisdicção inferioris nec suspensa remanet, nec in exequutione sententiæ tenetur superfedere, ac insuper gesta interim attentata non dicuntur, quia hæc est vna ex differentiis inter appellationem, & recursum, seu etiam supplicationem, vt notant omnes Doctores communiter in authentica, que supplicatio. & melius in l. si quis aduersus Cod. de precib. Imperat. offerend. præsertim Iaf. sub num. 2. versiculo quinto nota. tenet Capic. decis. 28. in caus. num. 11. pulchrè Guid. Papæ decisio. 50. quia hæc Curia in prin. Afflict. decis. 213. dicit Regia, & decis. 358. sub numer. 2. & idem videtur sentire in decis. 269. iudices sub num. 3. & decis. 341. Iata, & iterum in 4. in caus. sub numer. 2. quam conclusionem sequitur etiam expressè Marant. in specul. 3. p. 6. p. princ. quest. 1. num. 26. Menoch. vbi supra num. 19. & num. 23. post Curtium in l. admonendi ff. de iur. iur. Iaf. in d. l. si quis aduersus. Corrad. in prælud. l. naturalit. §. nihil communit ff. de acquir. poss. & Ioan. de Neui. in consil. 70. num. 1. quibus adde Francif. Mar. d. decis. 83. numer. 2. vbi testatur de stylo, & Minsinger. singul. obser. cent. 1. decisio. 48. incipit postulata in fin. & plenè per Ioan. Baptif. & Alyn. in prax. iudi. §. 31. cap. 2. in 9. ampliat. versiculo nono ampliat. vbi plurimos allegat alios Iacobi Henrich. consil. 38. quoniam num. 3. & 4. lib. 3. & hanc opinionem vt veriozem dicit amplectendam, quam optimè comprobat Lancelot. Robert. de attent. cap. 19. à num. 16. cum multis seqq. vbi contrariis eleganter respondet. eam etiam amplectitur Scacia tractat. de appellat. quest. 19. rem. 3. numer. 30. & num. 33. vbi dicit quòd à pari procedunt, recursus ad Regem, & supplicatio, de qua in d. authentica que supplicatio, & quemadmodum in ista non suspenditur iudicis inferioris iurisdicção, nec impeditur sententiæ exequutio, prout late ipse ibi numer. 27. & seqq. ita pariter nec in recursu debet suspendere, nec causare attentata. Si igitur vbi Princeps procedit cum suprema iurisdictione, recursus ad illum

ad illum non suspendit iurisdictionem sui inferioris, multò fortius dicendum est, vbi Princeps procedit extraiudicialiter, ad nudam defensionem, & propulsandam vim absque vmbra, & vestigio iurisdictionis.

Secundò, & pro hac parte facit, nam querela oblata Principi pro tollenda iniustitia iudicis inferioris, non suspendit interim, dum Princeps de ea cognoscit iurisdictionem eiusdem iudicis, nec impedit ad vltiora processum, atque exequutionem sententiæ, tenet Achil. Personat. in tractatu de adipsen. poss. n. 349. versiculo vel & licet, & iterum sub n. 350. versic. & supplicatio, & n. 351. tom. 3. p. 2. fol. 270. diuers. sequitur Sigismun. Scacia in tract. de appellat. rem. 3. n. 30. qui quidem num. 31. dicit idem dicendum esse de querela, quod de actione nullitatis, quæ non suspendit sententiæ exequutionem, iuxta quæ ipse ibi in rem. 1. de null. & probat. Felin. in c. in literis 9. sub num. 5. declarat. 4. versiculo & nota de off. & potestate iudicis deleg. vbi dicit, quòd pars sunt dicere de nullitate, & adire per viam querelæ.

Quod & pulchra ratione comprobo, nam recursus, & querela ad Regem locum habet vbi sententia translata sit in rem iudicatam, & vbi appellationi locus non est, quia vbi prohibetur appellatio, non tamen per hoc est prohibitus recursus ad Principem, & querela, ita per gloss. in cap. statutum §. accessorem de rescript. in 6. tenent Curt. Senior in l. admonendi numer. 379. ff. de iur. iur. Angel. de malef. verb. presente d. Caio, & c. num. 32. Boërius decisio 384. à num. 20. cum sequentibus. Menoch. (qui dicit magis communem) de arbitrar. quest. 70. à n. 18. & seqq. lib. 1. Anchara. Regien. quest. familiar. 5. n. 8. versic. vltimus quoque dixi. Boss. in prax. crimin. de mult. n. 5. & post plures antiquiores de hac regula generali testatur Rolan. à Valle consil. 94. à n. 1. cum seqq. lib. 1. Contard. in l. 1. q. 8. per totam C. si de momen. poss. Lancelo. Robert. de attent. appell. pend. c. 19. num. 21. & 25. Bened. in practi. quest. Cano. 45. n. 59. pag. 392. Mart. tract. de iurisd. 4. part. cent. 1. cas. 56. num. 7. folio 119. pulchrè Prosper. Farin. in proa. crim. quest. 17. num. 32. & 33. tom. 1. Minadou. decisio. Neapolit. 27. & decisio. 42. Igitur si in querela ad Principem, qua tractatur de visceribus iustitiæ, & causæ principalis, ad eius rauocationem non suspenditur iurisdicção iudicis inferioris, quominus in causa licitè procedere queat, ergo à fortiori idem dicendum est in querela, & recursu, de quo agimus, vbi quid distinctum, & penitus separatum à causa principali, agitur, & quidem extraiudicialiter, & absque vestigio, seu vmbra iurisdictionis, quam Princeps nec

exercet, nec potest, nec indiget in hoc casu, vt sæpe dixi supra c. 1. & 2.

Tertiò, & indissolubili fundamento probatur, quia ad effectum suspendendi, & causandi attentata, & nullitatem; nullus actus in iure fortior, efficacior, & potentior est appellatione, & inhibitione cap. non solum de appellat. l. 1. & toto tit. ff. nihil nouari appellat. prout vulgare est, & probant Doctores citati supra ad prin. 4. arg. contrariæ partis, qui plurimos adducunt. Sed appellatio quando extraiudicialiter proponitur, hoc caret effectu suspensiuo, ita vt iudex licitè procedat in causa c. 1. de appella. c. constitutus el. 2. eod. tit. & nos latissimè diximus infra 2. p. c. 13. per totum. Lancelo. de attent. 2. p. c. 12. limi. 3. prin. à prin. at hic recursus ad Regem per viam violentiæ totus est actus extraiudicialis, & absque spe, vt aliqua via, & occasione fieri queat iudicialis, prout late diximus supra cap. 1. per totum, præcipuè prælud. 5. & c. 2. à prin. igitur nullo modo potest causare attentata, & nullitatem eius pendencia.

Quartò, & pro hac parte fortiter pugnat euidenter, quoniam si pendente hoc recursu Regio, gesta à iudice Ecclesiastico attentata, & nulla forent; statim antequam deueniretur ad inspectionem actorum super articulo principali violentiæ, & ante omnia per ipsum tribunal Regium reuocaretur, & vt violenter factum reponere iuberet, quia hoc est priuilegium attentati, vt in primis, & ante omnia suspensio principali negotio siue iusto, siue iniusto, de eo cognoscatur, & in pristinum statum reponatur. text. in l. ex illo l. nemine Cod. de appellat. l. 1. C. de bon. poss. secundum tabul. 1. ff. nihil nouari appella. pend. cap. an sit de appella. cap. bona memoria de confirmat. vti. l. sciendum ff. de appellat. recip. cap. non solum de appellat. lib. 6. Couarr. in practi. quest. cap. 23. per totum, & cap. 24. plurimos citat Lancelot. de attentat. 3. part. cap. 21. à num. 14. & 3. part. cap. 30. numer. 33. & per totum. sed sic est, quod hætenus nec visum, nec auditum est, vt in aliquo Hispaniæ tribunali hæc cognitio, & attentati reuocatio precederet articulum principalem violentiæ, sed semper cum eodem articulo principali, quo virtualiter inest, decernitur, de quo attentato quidè iudicatur pariter, ac de aliis, quæ gestit iudex Ecclesiasticum ante recursum Regium inuocatum, & ante ordinariam intimatam. eiusque reuocatio pender à futuro euentu, & regulatur à natura, & qualitate appellationis. Etenim si appellatio legitimè proposita reperitur in Senatu per actorum inspectionem, cum declaratur, vim fieri, deferrique, & reponi, quæ post appellationem iudex fecerit, hæc attentata tanquam

tanquam gesta post eam includuntur, & eodem iure reponuntur, quod alia attentata, antea gesta, non virtute recursum pendentis, quia id nec operatur, nec potest (vt hæcenus satis euidenter probauimus) sed vigore appellationis legitimæ, quæ tacite illum produxit effectum suspendendi, & faciendi illicita cuncta, quæ post eam gesta fuere.

24 Quia cum ultra appellationem nihil extrinsecus accedat, quod de iuris rigore suspendat iurisdictionem iudicis Ecclesiastici, cum hoc nullo modo operetur querela, seu recursus ad Regem (prout dictum est) debent huiusmodi processus interim per eum gesti iustitia, vel iniustitia, à natura, & potentia appellationis pendere. quia vt eleganter dicit Innocent. in c. dilecti el 3. de appellatione. quod gesta post appellationem, dicuntur provenire ex natura ipsius appellationis, quod menti tenendum dicit Philip. Franc. ibi n. 1. q. 1. notabile dicit Lancelot. de attent. 3. p. c. 2. l. n. 27. quare nihil mirum, vt eorum reuocatio pendeat à futuro euentu, vt in similibus terminis docuit Rot. decis. 28. alias 187. licet fide de appellat. in nouis. & decisione 13. alias 94. si iudex de appellat. in nouis. & decisione 40. alias 452. not. si iudex de appellat. in antiquis. & post alios Philip. Franc. in cap. personas sub numer. 4. versiculo septimo aliquando iudex de appellat. Lanf. decisione 30. incipit si appellans. Lancelot. Robert. de attent. 3. p. d. cap. 2. l. à n. 29. & seqq. vbi dicunt quod si iudex præfixit terminum appellanti, ad prosequendum, & docendum de prosecutione, & ille iusto impedimento cessante, infra terminum non docuit, quia exequutio per iudicem interim facta non reuocatur per viam attentati, sed beneficio iustitiæ, & expectatur euentus causæ appellationis, quia si obtinuerit, infirmari sententiam, cassabitur exequutio.

26 Interim tamen dum non discernitur articulus violentiæ, hic processus per iudicem gestus est in indifferenti, & in incerto, quod mirum non est. quia incertitudo, quæ verificari, ac declarari potest ex futuro euentu, sustineri non est dubium. text. est in l. quidam delegati ff. de rebus dubijs. vbi gl. B. & communiter Doctores, & in l. id quod pauperibus C. de Episcop. & clericis. quapropter verè affirmandum est, vt recursus Regij pendente deperse non possit, operari virtutem inducendi

27 attentatum, & nullitatem. Et quia eodem etiam modo iudicatur de iis attentatis, quæ fiunt interdum, medio tempore dum disceptatur, an appellatio sit admittenda, ac de iis, quæ intra terminum ad appellandum, & post appellationem gesta fuere, text. in l. vnic. in prin. ff. nihil nouar. appell. pend. ibi, quoad

deliberetur, vtrum recipienda sit appellatio, an non.) per quem text. gloss. in appellatione in verbo deliberationis. C. de tempor. appellat. Bald. & post eum las. in l. 1. n. 1. nor. 1. C. de bonor. poss. secund. tabul. Lancelot. post alios de attent. 2. p. c. 12. ampliat. 19. num. 1. ergo eodem tempore reponenda simul.

28 Quinto, & vltimo pro hac parte facit elegans ratio, quoniam si propter Regij recursus pendentiam alio non considerato, scilicet abstractam à natura, & effectu appellationis, processus factus ab Ecclesiastico nullus fuisset, & attentatus; sequeretur exinde, vt etiam quolibet decreto lato per Senatorem, etiam vim non fieri adhuc ille actus remaneret nullus (pro vt diximus de attentatis pendente appellatione) quia etiam post illius desertionem durant, vel etiam post illius renuntiationem tacitam, vel expressam appellationis, & vt talia attentata reponi, potest. late Lancel. de attent. 2. p. c. 12. ampliat. 1. à princip. & ampliat. 2. per totam, vide etiam ampliatione 3. quod in nostro casu minus dubium foret, quia Senatus decretum non facit instantiam circa admissibilitatem appellationis (quia de eius iustitia non se intromittit) respectu iudicis ad quem, quominus queat iure super illius admissione vel non admissione disceptare; sed tantum respectu iudicis à quo, qui virtute eisdem Regij decreti derulit appellationi, & per delationem, siue iustam siue iniustam, abdicauit à se iurisdictionem cap. cum appellat. friuol. de appellat. libro 6. ac ideo donec sibi à superiori causa remittatur iterum; non poterit in ea procedere (vt alibi latius explicuimus) ac ideo si à principio eius respectu fuisset nullus, semper nullus remaneret, nec potuit tractu temporis conualescere, iuxta iuris regulam.

29 Et sic siue Senatus, tanquam factum in eius contemptum, illum potuisset nihilominus reponere, vel saltem iudex Ecclesiasticus superior, ad quem pro appellatione prosequenda recurritur; potuisset vtrique tantquam nullum ipso iure annullare, & reuocare, & de eo inprimis cognoscere ad hunc effectum. sed horum neutrum hucusque auditum, visum, nec practicum est, nec in supremis Regijs prætoris, nec in tribunalibus Ecclesiasticis de eo articulo dubitatur, opponitur, aut disceptatur. ergo manifestè sequitur de primo ad vltimum, vt gestum recursu pendente per iudicem Ecclesiasticum, nec fit nullum de iure, nec recursus deperse solus consideratus potest iurisdictionis inducere suspensionem. sed totum relinquitur, & attribuitur articulo principali, hoc est, qualitati appellationis,

tionis, vt si iusta, & legitima reperiatur, & vim fieri decernatur, hoc idem tanquam post illam gestum sub repositionis decreto includatur: è conuenerit autem non. Et ita tenendum, prout communiter tenetur, practicatur, & firmiter obseruatur apud omnia suprema Regis tribunalia Hispaniarum, à qua tot fulcita inuincibilibus fundamentis, tamque iuri consona recedendum non est.

33 Hoc idem sentire reperio Cæned. in collecta. ad decretal. collect. 17. n. fin. vbi tractat, an iudici intimata ordinaria Regia prouisione, possit nihilominus taxare expensas, in quibus Reum condemnauerat in sententia. qui quidem dicit, pro resolutione recurrendum esse ad Capel. Tholos. decis. 40. num. 2. Anto. Gabriel lib. 3. commu. opinio. titul. de regul. iur. concl. 3. n. 54. Maran. Guid. Pap. & Lancelot. de attent. 2. p. cap. 12. limi. 1. per totam, vbi late tractat post plures alios, an, & quando iudex possit, appellatione pendente, expensas huiusmodi taxare absque vitio attentati. ergo clarè sentit ipse Cæned. quod ad iudicandum, an gesta ordinaria intimata, sint regulanda ex negotio principali, & natura, atque qualitate appellationis; non autem attribui hanc potestatem pendenti Regio recursum; quod verè est, prout probauimus hæcenus.

34 Vnum tamen scias, quod licet processus à iudice Ecclesiastico factus, postquam sibi intimata est prædicta prouisio Regia, non sit nullus, nec vt attentatus deperse, & principaliter reuocetur, sed pendat ex futuro euentu (vt dixi, quia eius iurisdicchio nullo pacto potest dici suspensa de rigore iuris loquendo); tamen de vrbaniitate ipse iudex tenetur acquiescere, & superscedere, postquam Princeps manum super violentiæ cognitione apposuerit, propter decorem, & honorem tantæ maiestatis præsentis debitum, quod si aliter fecerit, licet gesta nõ subiacent periculo attentatorum, nec vt talia reponantur statim, nec reuocentur; tamen frequenter solet Senatus supremus iudicem multare propter eius irreuerentiam, & audaciam, de eorum proprium, & respectu amissum vindicandi causa, prout ego non semel practicum vidi in hoc Regio Gallico Senatu, quod iustissima ratione fit. Etenim si inter duos rixantes quidam nobilis occurrat enssem, & pacem opponendo, si insuper aliquis eorum prolixè persistat, atque tenaciter perseueret in alterius iniuria, & oppressione in dedecore manum, & pacem apponentis, iuste poterit illi nobilis irasci, & omnia principali rixa, & propriam iniuriam vindicando, audacè percutere, & castigare; prout in dies contingere solet. ac ideo iudex Ecclesiasticus licet de iure eius non sit suspen-

Salgado de protect. Reg. Tom. I.

sa iurisdicchio; tamen ex vrbaniitate ipse se continere debet, seque ipse eadem debet adstringere, & ligare.

36 Vtcrius etiam notandum erit, vt in vno casu posset iste iudicis Ecclesiastici processus pendere recursu, nullus fieri, puta quando omnia acta integraliter fuissent tradacta iam ad Regium Senatum (vt affolet originaliter) & iudex illis non visis, processerit ad aliquem actum, qui de necessitate requiritur causæ cognitionem, & actorum inspectionem, puta ad sententiam diffinitiuam, vel quid simile; quia tunc non visis actis (cum præ manibus non habeat) sententia est nulla ipso iure, non ex capite recursum pendentis, sed ex defectu actorum, & causæ cognitionis, las. in l. iudices n. 2. C. de iudic. Federi. Senens in tract. de sent. à n. 3. Alexan. cons. 123. n. 24. lib. 4. pulchrè & late Vant. de null. sent. expenul. n. 32. & 33. exactè Anto. Gabriel iii. de sent. concl. 6. n. 5. & 6. Achil. decis. 2. n. 4. de filijs presby. Put. decis. 344. lib. 1. Auil. in cap. 5. prat. gl. verb. trabaje num. 8. & 9. qui alios plures allegant, qui in fortioribus terminis loquuntur, quando iudex protulit sententiam in tam breui tempore, & tanta festinatione, vt verisimiliter possit dici, illam tulisse non visis actis, ac propterea nulla est ipso iure, ac ideo si vim fieri decernat Senatus, etiam hæc sententia reponenda est, sicut alia acta facta post appellationem, vt supra diximus.

38 Attamen super hac nullitate nihil tunc se potest intromittere Senatus, quando declarauit, vim non intulisse in articulo violentiæ, qui tunc pendebat; quia nulla via potest, de illius repositione tractare, sed omnino expectat iudici superiori, licet sit nulla, & pars, contra quam est lata, comparens coram eodem Ecclesiastico iudice, ob nullitatem ab ea appellabit, & protestatus auxilium violentiæ, iterum traducto denuo processu vim fecisse, non deferendo indubitanter declarabitur. quoniam sententia nulla non meretur exequutionem.

39 Et ad terminos huius proximæ doctrinæ reducenda est l. Regia 36. titul. 5. lib. 2. recopilat. supra adducta pro fundamento 3. contrariæ partis in illis verbis, para que el proceda y haga iusticia. quoniam licet de iure non sit illius suspensa iurisdicchio; tamen de facto impeditum est eius exercitium, quia deficientibus actis, & absentibus non poterat procedere in causa, nec facere iustitiam partibus, non secus ac si tabellio vel litigans, seu quidam alius processum detineat, & occultet, ita vt etiã compulsus nolit exhibere; quia hoc impedimentum, quod de facto prouenit, sufficiens est, ad differendum

Q 2 cursum

cursum negotij, quia actis non visis ferre non potest sententiam (vt dictum est) eius tamen propterea iurisdictionio non est suspensa. & sic recte dicit d. l. *remittan luego el proceso al juez*, &c. *para que el proceda*, &c. hoc est, vt amplius actorum defectus non illi impediatur, procedere. quæ optima est ad illam legem declaratio, vltra aliam, quam ad argumentorum responsionem reddemus.

40 Quo etiam sensu accipiendus est Ozaf. d. *decis. Pedem. 30. numer. 18. ad fin.* quem citauimus supra in 6. argument. contrariæ partis, qui dicit, quod ex hoc recurſu, & actorum traductione ad Senatum non aufertur iudici iurisdictionio, licet differatur, quia illius differtur exercitium, non iure operante, sed ex accidentia facti, quia illo medio tempore, quo abſunt acta, non potest ad omnes actus indistinctè procedere, quia vt plurimum requirunt eorum inspectionem, quo satisfactum remanet sextum argumentum contrariæ partis.

41 Quibus sic suppositis, non obstant argumenta pro contraria parte adducta. Et non primum ex cap. *lator qui filij sunt legitimi*. Cui responderetur, quod illa suspensio causæ principalis prouenit ex natura articuli incidentis, qui tanquam præiudicialis operatur suspensionem causæ principalis, etiam si idem iudex de eo sit cogniturus, de quo nos exactissimè egimus infra 2. parte cap. 18. à princip. vbi multa scitu digna congesimus in proposito; at iste articulus violentiæ non est præcisus, sed est in voluntate partis, illo vti si voluerit, ideo non suspendit causam principalem, nec illi est præiudicialis, sed multum fauorabilis, quia tendit in faciliorem causæ expeditionem, vt sæpe diximus ex d. c. *pastoral.*

42 Nec obstat secundum ex d. c. *pastoral.* & d. c. *vt nostrum*. quia loquuntur in auocatione iurisdictionis facta per Principem à suo iudice inferiori, quia iudicium soluitur vetante eo, qui iudicare iusserat, *l. iudic. soluit. ff. de iurisdic. omni. iud.* ac propterea cum inferior ex auocatione iurisdictione careat, nihil mirum, vt ab ea gesta subiciantur vitio attentatorum, vt latè Lancelot. loco citato in d. arg. 1. quod multum aberrat à natura nostri Regij recurſus.

43 Nec obstat tertium ex d. l. *Regia 36.* in illis verbis ibi, *para que el proceda, y haga iusticia*, quia vltra congruam declarationem, quam illi nuperimè assignauimus in n. 39. & 40. amplius responderetur, quod cum in hoc articulo violentiæ non aliud tractetur, nisi an iudex iure processerit pendente appellatio- ne ab eo interiecta; vel an illi sit in posterum impediendus processus, obſtante d. appella-

tione; ideo nihil mirum, vt illa minus legitima reperta, reddatur processus, vt procedat, quia nullum est inuenitum impedimentum, non tamen ex hoc sequitur, quod interim suspensa eius fuerit iurisdictionio, vt superius diximus.

Nec obstat quartum, de recurſu ad Regem pendente, vt suspendatur secundum Doctores in eo allegatos; quoniam contraria opinio, vt scilicet; non suspendatur, longè vterior est, & receptior, prout diximus, & probauimus supra, in 1. fundam. huius 2. p. & resolutionis, num. 10. Nec obstat quod ibi diximus ex Franc. Mar. d. *decis. 83. n. 1. & 2.* vt facta citatione suspendatur iudicis iurisdictionio, quia verum est, supposito prius, quod recurſus sui primæua natura attentata, non facit litem, vt testatur ipse Franc. Mar. in q. *Delphi. decis. 624. queritur super literis numer. 7.* post Bald. in *auth. qua supplicatio. Cod. de prec. imper. offeren.* & alios per eum citatos. idem etiam tenet Lancel. Rober. de *attent. 2. p. c. 19. n. 19. & 20.* ac ideo non considerantur attentata, quæ regulariter sine lite non dantur

Lancel. ibi. Cassid. *decis. 6. voluerunt Domini n. 2. super regul. Cancell.* & necessariò præsupponit litem stare. Paleot. *decis. 222. Marti. ad med.* at cum per citationem illius alteretur natura, quia per eam proculdubio regulariter inducatur litem pendente, ex his quæ Lancel. de *attent. 2. p. c. 4. de attent. lite pendente. in præfatio. n. 28.* & nos latius diximus infra 2. p. cap. 13. in discursu. ideo ex hac ratione dicit ipse Lancelo. d. 2. p. c. 20. num. 30. & 14. probabilem esse opinionem Franc. Mar. quæ quidè ratio nullo modo vnquam, quomodocumque varietur recurſus ad Regem, potest adaptari in hac extraiudiciali omnimodo protectione, & cognitione per viam violentiæ, & vt supra c. 2. latius probauimus, intimatio ordinariæ non est citatio, sed simplex quædam monitio, quæ fieri potest licet à iudice quolibet, carente aliàs iurisdictione, sed respectu moniti, & certiorati incapace. quare cum hæc extraiudicialis cognitio remaneat semper in meris terminis nudi recurſus extraiudicialis, non potest adaptari limitatio casu, quo ipsa sine scrupulo vera dici possit.

44 Minus etiam obstat quintum de relatione ad Principem pendente, quia ista processus remissio, nec quadrat, nec potest conuenire aliquo modo naturæ, & qualitati relationis, quam iudex inferior facit Principi, prout latè videre est ex eodem Lancel. d. 2. part. cap. 8. à princip. deinde quia d. relatio, de qua ibi loquitur, respicit merita, & essentiam, seu substantiam causæ principalis, cuius iudicialis, atque iurisdictionalis deter-

lis determinatio expectatur à Rege, & ideo nihil mirum, vt suspendatur iurisdictionem inferioris, interim dum illi causa iterum remittitur, aut resolutio expectatur. quod quantum à nostro recurſu distet, nemo est, qui non videat. imò vterius habemus legem Regiam expressam 9. titulo 14. libro 4. *recopilation.* vbi disponitur, quod quando Princeps mandat iudici inferiori, aut tribunali, vt illi mittat relationem super statu alicuius negotiis, non propterea debeat, in eo superfedere, nisi fortè aliquando ipse Princeps superfedere, mandet simul.

51 Quibus suppositis, audiendus non erit Ceual. dum contrariam partem audacter, ac temerè sectatur, quia loquitur contra omnia iuridica principia, & notissimam omnium tribunalium supremorum praxim, ac propterea communi Senatorum, & aduocatorum calculo reprehenditur quotidie. fundatur enim in falsa opinione, tenente, recurſum suspendere, quia vt vidisti, non est vera, & adhuc dato casu, quod vera foret, nihilominus ex ea non potuisset in-

52 ferri ad recurſum Regium, de quo loquimur, quia longè abumilis est, quoniam querela fundatur in errore partium, & circumuentione aduersarij. Greg. Tholof. *tractatu de appellat. libro 1. cap. 6. numero 10.* Scacia *tractatu de appellat. quest. 19. rem. 3. sub numero 34.* hic noster fundatur in sola violentia, & vi oppressione iudicis (vt sæpe dictum est) ille recurſus, & querela reuide-

53 tur etiam ex nouis actis, & nouiter reperi- tis, ac nouis productionibus, Gregor. Tholof. *ubi proxime numero 11.* & Scacia *sub d. numero 34.* at noster recurſus, & querela ex eorundem actorum inspectione duntaxat, nullo modo aliis admittis detegitur, vt probat l. 36. titulo 5. libro 2. *recopilat.* & nos latè probauimus supra cap. 2. deinde ille recurſus licet sit à principio extraiudicialis, tamen in eius cognitione, sequuta (vt requiritur) citatione, efficitur iudicialis, & litem pendente, vt nuper in responsione ad quartum argumentum numer. 45. post Fran. Mar. Lancelorum, & alios diximus. at noster recurſus à sui principio vsque ad eius finem nihil iudicialitatis recipit, nec recipere potest, sed in eo proceditur absque spe illam in minimo recipiendi, vt sæpe suo loco diximus, ille recurſus, & querela prouenit ex potentia meræ, & supremæ iurisdictionis, vt manifestè apparet ex Docto-

55 ribus, de illo tractantes, quos citauimus hæctenus. at iste noster ex sola potestate politica, & œconomica, & etiam charitativa absque vestigio, seu vmbra iurisdictionis, *Salgado de protect. Reg. Tom. I.*

56 quam rei qualitas, & subiecta materia nullo modo patitur. item an ille recurſus ad appellandum intra terminum datum est proponendus, si credimus ingenti Doctorum careræ, quos congerit Lancelot. *de attentat. 2. parte cap. 19. numer. 11.* (quem tamen pro resolutione vide) à numer. 24. & 25. & vide etiam Scaci. *vbi supra sub numer. 27. versiculo subdeclara primò*, & numer. 28. at noster recurſus nullo termino, aut tempore circumscriptus reperitur. Ex quibus omnibus clarè patet, quod quando fortè verum foret, recurſum ad Principem habere effectum suspensiuum, tamen ex rationis disparitate non potuisset, de illo ad nostrum argui, à contrario autem, scilicet; retenta vteriori opinione negatiua, quæ habet, carere suspensiuo; rectè procedit argumentatio de illo ad nostrum, per argumentum à fortiori, quo nos vsi fuimus superius.

57 Et notandum est, quod ipsemet Ceual. l. 57. contrarium firmavit in *tractatu de cogni. per viam viol. gloss. 15. numero 1. folio 97.* vbi loquendo de via exequutiua, vt iudex licetè potest in ea procedere, in hæc inquit: Tunc non est reponendum, quod executioni traditum est, imò non obstante appellatione, & inuocatione auxiliij regalis; iudex Ecclesiasticus licetè procedit in causa, &c. Ecce igitur manifestè sentire, quod recurſu pendente ad Regem, processum non fieri nullum, & attentatum ex hoc capite, sed pendere ex natura, & qualitate appellationis principalis. quæ si careat suspensiuo, ille etiam gestus recurſus pendente, sit licitus, & non reponendus, prout superius resoluimus. nam si ex capite pendente recurſus Regij fuisset attentatus, & nullus, nullo modo potuisset validus reddi, nec reuivisci, vt supra probauit.

58 Quoad secundam partem nostri capituli, scilicet; an pendente recurſu ad Regem, suspendantur, vel currant termini, parti vel partibus assignati ad aliquem articulum à iure, seu à iudice, & licetè hinc inde plura possem conferre, breuiter tamen dicendum arbitrator, terminos non currere. Finge receptæ sunt partes ad probandum cum certo termino assignato, vna pars vel appellauit à sententia probationis receptæ, vel interim in discursu appouit contra restem legitimam obiectionem, & à non admisione, vel ab admisione ex aduesso fuit appellatum; vel quis fuit vigore instrumenti exequutus, cui intimatus fuit decem dierum terminus, interim ob aliquam causam appellans. & iis casibus, & aliis similibus ad Senatum Regium recurritur per viam violentiæ, interim dum in Sen-

natu disceptatur, & cognoscitur de qualitate appellationis, suspenduntur dicti termini. quia processus originalis defectu impeditur eius cursus, & partes occupati sunt, & impediti, dum assistunt in disceptatione articuli violentiæ in Senatu Regio. quare illis non debet obesse terminorum cursus. Primò quoniam dum super aliqua re disceptatur, ut ipsa disceptatione pendente terminus non currit partibus, nec etiam iudici. ita eleganter in pulchro casu obtinuit, testatur Ioan. Bapt. Gen. B. in tractatu de arbit. libro 33. cap. 2. numero 8. & 9. latè prosequitur Lancelot. de attent. 2. part. cap. 12. ampliat. 20. à numero 4. & supra, qui numer. 6. & in 3. part. cap. 30. in privileg. 10. 60 firmat fatalia non currere appellanti, donec disceptatur, an appellatio sit nulla, post Paul. Castrenf. consilio 231. visis actis numer. 2. libr. 1. Iaf. in l. contra maiores Cod. de inoffic. testam. & in cap. ex ratione de appellat. & post Bald. in l. 2. Codic. si pendem. appellat. mors interu. in fin. tradit Barthol. Socinus in consilio 122. præstantissime n. 4. libr. 1. quia legitimum reputatur impedimentum. ergo hic dum disceptatur coram Principe de legitimitate, & potentia, seu effectibus appellationis, debet suspendi terminus.

61 Cui conuenit, quod dicunt Montalb. in l. 13. titul. 10. libr. 3. fori, quem referens sequitur Cifuent. in l. 70. Tauri. & per eos Mieres in tractatu de maior. 3. part. questio. 26. numer. 60. in nouiori impressione; quod nomen dierum termini, qui dantur ad retrahendum rem venditam, non currunt, durante disceptatione super ipsa re, & eius venditione.

62 Pro quo fortius vrget, quòd quando condemnatus vsus est remedio nullitatis, interim dum de ipsa disceptatur, non currunt ei decem dies ad appellandum, etiam si in nullitate succumbat, Cynus in l. contra maiores 16. numer. 7. Cod. de inoffic. testam. Franc. in cap. dilecto 63. quest. 6. numer. 11. de appellat. Hippolyt. de Martil. sing. 152. succumbens, quem referens sequitur Thom. Fossan. consilio 10. instantis numer. 8. & 10. & aduersus Guido. Papæ, & Lancelot. hanc sequitur opinionem Scacia de appellat. quest. 12. numer. 169. & iterum quest. 15. sub numer. 91. & 98. & numer. 95. post Ioan. de Amicis consilio 6. sac. Regio à num. 29. cum sequentibus, & sub numer. 35. vbi de communi omnium consensu procedere, vbi nullitas prouenit ex attentatis. Igitur idem dicendum venit in nostro casu, quòd dum pendet remedium, & cognitio violentiæ, quo aliquis oppressus vsus est; non debet currere terminus, nec aliquod partibus præiudicium genera-

re. Et hinc etiam prouenit, quòd quando 64 duæ dilationes ex diuersis causis, seu actionibus procedunt, vna alteram non confundit, sed successiuè prodest, vna post alteram finitam, latè prosequitur Tiraquel. de retract. conuentio. §. 1. gloss. 1. & vnica, gloss. 18. cum sequentibus, & iterum à numero 61. cum multis sequentibus. de quo nos alibi diximus latius in materia excessus.

Hinc est, ut impedito agere, non currit 65 tempus l. 1. §. fin. ff. de annal. excep. l. vi. perfecti. C. de annal. exceptio. Iaf. in l. contra maiores numer. 6. Cod. de inoffic. testam. Riminal. consil. 21. numer. 29. libr. 1. Decius consil. 358. colum. penult. Crauet. consil. 271. libr. 1. Menoch. consil. 38. numer. 35. volum. 1. Bert. quest. famul. 40. & 65. Bard. de temp. ar. & contin. cap. 7. & 8. cum seqq. Ioan. de Lignan. de censur. Ecclesiast. §. 14. numer. 17. ex quo inferunt Rom. consil. 433. incipit quoad primam. Felin. in cap. cum dilecto. colum. 2. 1. versiculo limita 7. numer. 13. de rescript. Rip. tractat. de peste 3. part. quest. 6. Hierony. Praxid. in tract. de pest. versiculo vidimus numer. 2. Cass. decis. 1. de dilat. & super regul. Cancell. decis. 2. Sarm. de publican. quest. 3. numer. 2. Rebuff. in ead. regul. Mart. in l. 1. §. propterea numer. 131. ff. de questio. Moder. Florent. de foruit. casu. part. 2. quest. 6. Cardi. Paris. consil. 143. colum. 1. volum. 4. Nauart. consil. 3. numer. 3. de renunt. Caputaq. decis. 73. part. 2. Flami. Paris. de resignat. lib. 11. tom. 2. quest. 13. à numer. 1. & numer. 33. qui loquuntur de impedimento, quod suspendit tempus publicandi resignationem, & ipse Flami. Paris. ibi à num. 10. quòd impedito non currit terminus conficiendi inuentarium, & quòd impedimentum excusat à pœna, à contumacia, à desertione, à solutione canonis debiti, ab emphyteuta, ab obligatione accedendi ad Concilium siue generale, siue provinciale, & aliis pluribus, vbi latissime & dilucidè prosequitur hanc materiam. Hinc est, ut propter impedimentum receditur à forma, Cardin. Paris. consil. 32. numer. 11. 14. & 16. & consil. 33. numer. 32. 25. & 31. volum. 2. Crauet. consil. 12. volum. 2. Bursat. consilio 74. numer. 158. volum. 1. quia non videtur formæ ac legi controuenire. Iaf. in l. si quis numero 7. ff. de iuris. d. omni. iud. Egui. Boss. in practica crimin. titulo de arces. fidei. iuss. numero 47. Flamin. vbi proximè numero 3. & 5.

Hinc est, quòd impedito ex facto iudicis 69 non currit tempus. Paris. consil. 124. presentis numer. 1. libr. 1. Balb. tract. de prescriptio. in 1. p. 4. p. princ. quest. 6. numer. 4. tom. 17. folio 71. Scacia de appellat. §. 15. numer. 124. & à num. 122. cum sequentibus. vbi plurimos allegat. plures etiam citat Flami. Paris. de resign. lib. 11. tom. 2. §. 13. numer. 120. & numer. 95. & facit ad propositum

positum quod ipse Flami. num. 121. post Sarnier. de public. quest. 13. numer. 3. Rip. in tractatu de pest. in 3. p. q. 6. quòd si literæ detineantur à iudice, & transeat tempus, excusatur à publicatione.

70 Hinc est, ut impedimentum proueniens ex facto Principis excusat, ut testatur Decius in cap. ex ratione numer. 22. versic. secundus casus. Scacia de appell. quest. 15. sub numer. 124. vers. aduertit vnum, ad finem. imò etiam violentia excusat, & est causa, ut tempus non currat vim passo, ita post alios Flami. Paris. vbi proximè à num. 95. cum sequentibus. vbi etiam de impedimento proueniente ex facto aduersarij, quæ omnia optimè conducunt resolutioni nostræ propositiæ difficultatis.

72 Et in nostris terminis, quòd termini, & tempora iure præscripta non currunt propter recursum ad Regem per hanc viam violentiæ, expressè determinauit Rot. Romana in vna Longionen. Prælimon. 27. Nouemb. 1592. coram Pamphilo, quam ad literam refert Nicol. Garc. tract. de benef. 6. p. cap. 4. sub n. 42. fol. 819. in qua postquam latè tractauerit, an lapsus fuerat terminus exequedi executoriales quædam, post medium ita dicitur: Maximè cum taciturnitas fuerit causata ex impedimentis, præstitis per Aluarum mediante recursum ad consilium regium, per quod curauit, auferri exequutoriales, &c.) quæ mirabilis est ad propositum. & ita etiam declaratum fuit, & practicum in hoc Senatu Gallo-Græco. maximè quia huiusmodi impedimentum est notorium, euident, & manifestum, probatum ex eisdem actis, quibus apparet quantum tempus ipsum durauerit, ex iis, quæ latè prosequitur Flamin. ibi supra à num. 22. cum seqq. & à n. 119.

Et nullo adducto fundamento, nec auctoritate (multò post hæc scripta) legitimus Ceuallos in tractatu de cognitio. per viam violent. gl. 14. numero si ad si. tenentem hanc partem, qui in hoc articulo ita ait: *T los terminos de la prouena estan suspensos, durante que el proceso no se buelue a remitir al ecclesiastico, y si fuere exequutina la causa no corren los diez dias de la opposicion, sino que a de boluer anotar el termino, si el proceso fuere remitido al ordinario sobre algun articulo y asi lo he visto y praticado.*

74 quia impedito agere non currit tempus l. 1. §. si. Cod. de annal. excep. & est regula iuris dicentis, quod per me non stat, mihi imputari non debet. Hæc ille in hoc articulo dixit. quantum autem asserit, quòd denuo sit terminus oppositionis intimandus, ita vt de nouo incipiat currere ratio, & fundamento caret, nam terminus suspenditur, & remanet in eo statu, quo superuenit impedimentum, ita vt pars termini iam transacti

non renouetur, sed dumtaxat tollitur de medio illud tempus, quo impedimentum durauit. ita Flami. Paris. post alios vbi supra 75 à num. 127. & seq. & n. 119. pulchrè & plene Roman. consil. 443. quoad primum in prin. Calderi. consil. 210. aliàs 4. de appell. circa med. vers. & est danda. Gemini. consil. 42. numer. 10. vers. impedimentum plurimam comprobationem Roman. consil. 496. primus numer. 9. & seq. vers. quoad secundum. Cardin. Tusc. practi. conclus. litera T, conclus. 29. numer. 8. & numer. 21. tom. 4. & alibi passim per Doctores. aliàs enim maximè potuissent oriri & intolerabiles fraudes ad renouandum terminum transactum, quibus locus dandus non est. & nos pro hac opinione plures citauimus 2. p. c. 13. à n. 253. & eam insuper sequantur Bald. & eius addit. in authen. clericus. n. 9. C. de Episcop. & cleric. Amedæ. de syndicat. num. 76. fol. 48. Catal. eodem tractat. quest. 75. n. 44. & seqq. fol. 15. Put. eod. tractat. verb. instantia syndicat. cap. 4. fol. 194. Castel. in l. 64. verb. passados. fol. 192. col. 3. in fin. & ibi Palac. Rub. num. 5. fol. 126. in leg. Taur. Auenda. respon. 2. fol. 118. concl. 6. Didac. Perez in l. 5. tit. 8. lib. 3. ordin. col. 111. vers. intelligenda. Azoued. in addit. ad Curi. Pisan. lib. 4. cap. 6. numer. 87. fol. 123. & in d. l. 7. numer. 81. in fin. & seq. tit. 18. lib. 4. recap. facit regul. imputari. de regul. iur. in 6. & l. 1. & tit. ff. de eo per quem factum erit.

Es in terminis quando in via executiua 76 ob impedimentum partis non potuit fieri informatio per debitorem, ei non assignetur nouus terminus ex integro, sed suppletur tantum, quantum abstulit impedimentum. probat post nonnullos ex allegatis Bobadilla in polit. lib. 3. cap. 8. n. 253.

CAPVT VIII.

Dato semel in Senatu decreto super violentia ex actorum inspectione, illis tamen diminutis: an postmodum eis integris, possit, eisdem appellationis virtute, super eodem articulo Regius iterum haberi recursus per hanc viam violentia.

SVMMARIVM.

Decretum violentiæ per viam nullitatis, appellationis, aut reuisionis, renouari non potest. numer. 1.

Ceuallus refertur asserens decretum violentiæ transire in rem iudicatam, quoad Senatam inferiorem, non tamen quoad consilium supremum, quia illud potest reformari, & renouari.